

PRAVILNIK O UNUTRAŠNJEM REDU I ČUVARSKOJ SLUŽBI PREDELA IZUZETNIH ODLIKA „KAMENA GORA”

(„Sl. glasnik RS”, br. 44/2015)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom regulišu se unutrašnji red, organizacija, način rada i oprema čuvarske službe i osnovna pravila organizacije protivpožarne zaštite Predela izuzetnih odlika „Kamena Gora” (u daljem tekstu: Predeo izuzetnih odlika), odnosno bliže propisuju pravila iz člana 56. stav 4. Zakona o zaštiti prirode (u daljem tekstu: Zakon) po kojima se na području Predela izuzetnih odlika sprovodi režim zaštite utvrđen članom 35. Zakona i čl. 4, 5. i 10. Uredbe o zaštiti Predela izuzetnih odlika „Kamena Gora” (u daljem tekstu: Uredba).

Član 2

Odredbe ovog pravilnika odnose se na korisnike zaštićenog područja u smislu člana 4. tačka 37. Zakona (u daljem tekstu: Korisnik), odnosno na lica koja imaju prebivalište ili boravište na području Predela izuzetnih odlika, vlasnike zemljišta i drugih nepokretnosti, pravna i fizička lica i preduzetnike koji korišćenjem nepokretnosti, prirodnih vrednosti i dobara i na drugi način obavljaju delatnost ili vrše poslove na području Predela izuzetnih odlika, kao i na posetioce Predela izuzetnih odlika.

Posetilac Predela izuzetnih odlika je lice koje iz naučnih, obrazovnih, rekreativnih, turističkih, sportskih i kulturnih potreba i razloga boravi na području Predela izuzetnih odlika kraće od 15 dana, kao i lice u tranzitu kroz područje Predela izuzetnih odlika (u daljem tekstu: Posetilac).

Član 3

Upravljanje Predelom izuzetnih odlika Uredbom je povereno Javnom preduzeću za gazdovanje šumama „Srbijašume”, Beograd.

Poslove upravljanja neposredno vrši Šumsko gazdinstvo „Prijepolje” Prijepolje, Šumska uprava u Prijepolju (u daljem tekstu: Upravljač).

Član 4

Korisnici i Posetioci dužni su da se pridržavaju odredaba ovog pravilnika, uputstava sa informativnih tabli i drugih oznaka, kao i uputstava ili naloga čuvara Predela izuzetnih odlika i drugih ovlašćenih lica Upravljača.

U planiranju i preduzimanju radova i aktivnosti na području Predela izuzetnih odlika, Korisnici i Posetioci dužni su da poštuju Zakon, Uredbu i Plan upravljanja Predela izuzetnih odlika.

Član 5

Za korišćenje Predela izuzetnih odlika i usluga Upravljača, Korisnik i Posetilac plaćaju naknadu Upravljaču, shodno članu 70. Zakona.

Visinu, način obračuna i naplate naknade Upravljač propisuje posebnim aktom, uz saglasnost Nadležnog ministarstva (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 6

Unutrašnji red Predela izuzetnih odlika Upravljač obezbeđuje organizovanjem čuvarske službe, saradnjom sa lokalnim stanovništvom, javnim preduzećima i drugim privrednim subjektima, ustanovama i udruženjima građana, kao i saradnjom sa organima državne uprave i lokalne samouprave.

II KRETANJE I BORAVAK POSETILACA

Član 7

Ulazak u Predeo izuzetnih odlika je slobodan i bez ograničenja.

Ulazak u Predeo izuzetnih odlika motornim vozilom može se zabraniti ili ograničiti, u skladu sa posebnim propisom, ako se radi o transportu opasnih materija.

Upravljač može kratkotrajno zaustavljati motorna vozila na ulasku u Predeo izuzetnih odlika ukoliko na javnom putu zasnuje ulaznu stanicu u skladu sa članom 68. st. 3, 4. i 5. Zakona.

Način zasnivanja i rada ulaznih stanica Upravljač će propisati posebnim aktom, u skladu sa zakonom.

Član 8

Površina, na kojoj je Uredbom utvrđen režim zaštite II stepena (1.912,72 ha), obuhvata područje opštine Prijepolje, i utvrđuje se na šest izolovanih lokaliteta: „Borovnjak” (KO Kamenica Gora), „Metaljka” (KO Kamenica Gora), „Crni vrh” (KO Kamenica Gora, KO Brajkovac), „Petnja” (KO Gojakovići, KO Orašac, KO Brajkovac), „Kruševo i klisura reke Gračanice” (KO Mataruge, KO Orašac, KO Kruševo, KO Miljevića), „Dankova pusija” (KO Kruševo).

Površina, na kojoj je Uredbom utvrđen režim zaštite III stepena, obuhvata područje opštine Prijepolje (5.849,61 ha).

Površine iz stava 1. i stava 2. ovog člana Upravljač će označiti na vidljiv i jasan način.

Član 9

Kretanje, zaustavljanje i parkiranje motornih vozila odnosno vozila na motorni pogon na putevima i pristup određenim mestima i objektima na području Predela izuzetnih odlika mogu se, na osnovu dogovora sa upravljačima tih puteva i organom nadležnim za bezbednost saobraćaja na putevima, regulisati odnosno zabraniti ili ograničiti za sve ili određene kategorije učesnika u saobraćaju.

O režimu saobraćaja iz stava 1. ovog člana javnost i učesnici u saobraćaju obaveštavaju se na pogodan način, a deonice puteva i mesta u Predelu izuzetnih odlika na kojima nije dozvoljeno kretanje, zaustavljanje ili parkiranje motornih vozila vidno se obeležavaju.

Zabranjena je upotreba vozila na putevima suprotno obaveštenju i oznakama iz stava 2. ovog člana.

Član 10

Kampovanje i logorovanje van građevinskih parcela i okućnica stalnih domaćinstava, porodičnih objekata za odmor i turističko-ugostiteljskih objekata dopušteno je jedino na mestima posebno određenim Planom upravljanja ili prostornim planom i uređenim za te namene.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, kampovanje ili logorovanje može se organizovati uz pratnju čuvara ili odobrenje Upravljača na drugom mestu, u kratkom trajanju i za manji broj lica, a za potrebe istraživačkog rada i ekoturizma.

Loženje vatre na otvorenom ognjištu, izvan mesta određenih za kampovanje i logorovanje dopušteno je samo na posebno uređenim i obeleženim ložištima, uz prijavu čuvarskoj službi Predela izuzetnih odlika.

Zabranjeno je kampovanje, logorovanje i loženje vatre suprotno odredbama st. 1, 2. i 3. ovog člana.

Član 11

Vlasnici i korisnici zemljišta i drugih nepokretnosti dužni su da dopuste pristup i prolaz čuvarima i drugim ovlašćenim licima Upravljača u vršenju službenih radnji, kao i licima koja sa odobrenjem Upravljača obavljaju istraživačke i druge aktivnosti u Predelu izuzetnih odlika.

Zabranjeno je sprečavanje ili ometanje čuvara i drugih ovlašćenih lica u vršenju radnji i aktivnosti iz stava 1. ovog člana.

III ZAŠTITA PRIRODNIH I KULTURNIH VREDNOSTI I ŽIVOTNE SREDINE

Član 12

Korisnici i Posetioci dužni su da primenjuju mere zaštite prirodnih, kulturnih i drugih vrednosti i životne sredine u skladu sa Zakonom, Uredbom i ovim Pravilnikom, merodavnim zakonima i propisima donetim na osnovu tih zakona.

Član 13

Biljke i gljive koje žive u slobodnoj prirodi na području Predela izuzetnih odlika, a kojima je Pravilnikom o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Službeni glasnik RS”, broj 5/10, 47/11) utvrđen status strogo zaštićenih vrsta, nije dozvoljeno seći, kidati, lomiti, čupati, sakupljati njihovo seme i plodove, ili ih na drugi način oštećivati i uništavati.

Životinje koje žive, povremeno ili sezonski borave u slobodnoj prirodi na području Predela izuzetnih odlika, a kojima je Pravilnikom o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka životinja i gljiva (u daljem tekstu: Pravilnik o divljim vrstama), utvrđen status strogo zaštićenih vrsta, nije dozvoljeno rasterivati, uznemiravati, hvatati, ubijati i ranjavati, nehotično i namerno trovati, sakupljati jaja

i druge razvojne oblike, uništavati i oštećivati gnezda i ostala mesta i objekte na kojima se te životinje razmnožavaju, odgajaju mladunce, sklanjaju, borave i hrane.

Lice koje na području Predela izuzetnih odlika nađe zaštićenu divlju životinju utvrđenu Pravilnikom o divljim vrstama, svoj nalaz bez odlaganja prijavljuje čuvaru ili drugom ovlašćenom licu Upravljača.

Lice iz stava 3. ovog člana i Upravljač mogu se dogovoriti da Upravljač preuzme dalje obaveze u vezi nađenih primeraka divljih životinja shodno članu 93. Zakona, odnosno obavesti najbližu veterinarsku organizaciju i Ministarstvo, o čemu Upravljač sastavlja zapisnik i vodi evidenciju.

Zabranjeno je postupanje sa strogo zaštićenim vrstama divljih biljaka, životinja i gljiva suprotno odredbama st. 1, 2. i 3. ovog člana.

Član 14

Divlje vrste biljaka, gljiva, lišajeva i životinja koje su utvrđene Uredbom o stavljanju pod kontrolu sakupljanja i prometa divlje flore i faune („Službeni glasnik RS”, br. 31/05, 45/05, 22/07, 38/08, 9/10) mogu se sakupljati na području Predela izuzetnih odlika na način i pod uslovima utvrđenim prethodno spomenutim propisom i Uredbom.

Lica koja vrše sakupljanje divlje flore i faune iz stava 1. ovog člana na području Predela izuzetnih odlika dužna su da čuvaru Predela izuzetnih odlika (u daljem tekstu: Čuvar) ili drugom ovlašćenom licu Upravljača prijave dnevne količine i vrste sakupljene flore i faune.

Zabranjeno je sakupljanje divlje flore i faune suprotno odredbama stava 1. ovog člana.

Član 15

Vrste divlje flore i faune čije je korišćenje i zaštita regulisano propisima iz oblasti šumarstva, poljoprivrede, lovstva i ribolova mogu se na području Predela izuzetnih odlika koristiti na način i pod uslovima iz tih propisa.

Član 16

Zabranjeno je bez odobrenja Upravljača ostavljati uginule, zaklane i ubijene životinje i njihove delove, klanički otpad i mesne prerađevine na mestima uređenim kao hranilišta nekrofagih vrsta ptica.

Član 17

Na području Predela izuzetnih odlika nije dopušteno unošenje, odnosno sadnja, zasejavanje i naseljavanje alohtonih divljih vrsta biljaka i životinja, odnosno vrsta stranih za izvorni živi svet zapadne Srbije.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, alohtone vrste biljaka mogu se unositi na malim površina i u ograničenoj brojnosti prilikom sprovođenja mera antierozione zaštite, zaštite životne sredine i pejzažnog uređenja, a alohtone vrste faune u cilju unapređenja stanja vodenih ekosistema, naselja riba i lovne divljači, pod uslovima i na način utvrđenim članom 82. Zakona i uz odobrenje Upravljača.

Na području Predela izuzetnih odluka obavezni su kontrola i suzbijanje vrsta biljaka i životinja koje je Ministarstvo proglašilo za invazivne.

Zabranjeno je postupanje sa alohotnim i invazivnim vrstama biljaka i životinja suprotno odredbama st. 1, 2. i 3. ovog člana.

Član 18

Upravljač će na pogodan način javno prikazati i učiniti dostupnim Korisnicima i Posetiocima spiskove vrsta divlje flore i faune iz člana 13, 14. i 15. sa informacijama od značaja za njihovo prepoznavanje, zaštitu i režim korišćenja.

Član 19

Zabranjeno je, shodno članu 98. Zakona, uzimati iz prirode geološka i paleontološka dokumenta odnosno fosile, minerale i kristale, koji su proglašeni zaštićenim prirodnim dobrima ili se nalaze na objektu geonasleđa i zaštićenom nalazištu.

Nalazač geoloških i paleontoloških dokumenata iz stava 1. ovog člana koja bi mogla predstavljati zaštićenu prirodnu vrednost, dužan je da iste prijavi Ministarstvu u roku od osam dana od dana pronalaska i preduzme mere zaštite od uništenja, oštećivanja ili krađe.

Nalazač i Upravljač mogu se sporazumeti da Upravljač izvrši prijavu i preduzme mere iz stava 2. ovog člana umesto nalazača.

Zabranjeno je, shodno članu 25. Zakona, oštećivanje, uništavanje, iznošenje i prisvajanje primeraka biljaka i životinja, minerala, kristalnih tvorevina, fosilnih ostataka i artefakata iz pećina i kraških jama, rasturanje i iznošenje guana, ostavljanje otpadaka, upotreba materija kojima se mogu zagaditi vode, ispisivanje grafita i loženje vatre u tim objektima.

U cilju naučnog istraživanja, zaštite i uređenja speleoloških objekata može se dopustiti uzimanje i iznošenje predmeta iz stava 1. i 2. ovog člana, odnosno vršenje manjih promena na delovima pećinskih ulaza i kanala, u skladu sa čl. 97, 98. i 99. Zakona i pod uslovima i na način koji će se utvrditi aktom Vlade iz člana 25. stav 2. Zakona, kao i uz odobrenje Upravljača.

Član 20

Zabranjeno je oštećivati i uništavati predmete i objekte koji imaju kulturno-istorijsku vrednost, odnosno svojstvo ili status evidentiranog ili utvrđenog kulturnog dobra.

Nisu dopušteni razgradnja i drugi vidovi oštećivanja ili uništavanja objekata koji predstavljaju istaknute primere narodnog graditeljstva.

Nije dopušteno raskopavanje mesta na kojima su konstatovani ili osnovano prepostavljeni arheološki nalazi, niti njihovo zauzeće izgradnjom objekata i drugim radovima.

Upravljač će u saradnji sa nadležnim institucijama za istraživanje i zaštitu kulturnih dobara, arheološkog i etnografskog blaga sačiniti popis predmeta, objekata i mesta iz stava 1, 2. i 3. ovog člana na području Predela izuzetnih odlika.

Upravljač će na vidan i pogodan način obeležiti objekte i mesta sa kulturno-istorijskim vrednostima na području Predela izuzetnih odlika.

Zabranjene su aktivnosti i radnje iz st. 2. i 3. ovog člana.

Član 21

Zabranjeno je obavljati radove i druge aktivnosti kojima se mogu izazvati nepovoljne promene životne sredine, odnosno zagaditi tle, voda i vazduh, stvarati prekomerna buka i indukovati zračenje štetno po ljudi i živi svet, a shodno propisima koji regulišu oblast zaštite životne sredine.

U skladu sa članom 57. Zakona, za radove i aktivnosti odnosno projekte sa mogućim značajnim uticajem na životnu sredinu sprovodi se postupak procene uticaja na životnu sredinu ili se bez izrade studije procene uticaja postupa po aktu o uslovima i merama zaštite prirode koji izdaje Zavod za zaštitu prirode Srbije (u daljem tekstu: Zavod).

Nosilac projekta dužan je da planirane radove i aktivnosti iz stava 2. ovog člana pismeno prijavi Upravljaču.

IV OBAVLJANJE DELATNOSTI I KORIŠĆENJE PRIRODNIH RESURSA

Član 22

Poljoprivredna delatnost, odnosno obrada zemljišta i gajenje ratarskih i voćarskih kultura, krmnog i industrijskog bilja, gajenje stoke, živine i pčela i primarna prerada poljoprivrednih proizvoda vrši se u skladu sa propisima koji regulišu oblast poljoprivrede, veterine, zaštite bilja i fitosanitarne zaštite, Uredbom i ovim pravilnikom.

Nije dopušteno spaljivanje organskih ostataka posle žetve useva dok se vatra eventualno može koristiti za uništavanje korova i otpadaka na malim površinama i u strogo kontrolisanim uslovima, u skladu sa propisima koji regulišu zaštitu od požara i uz prijavu tih radova Upravljaču.

Zabranjeno je obavljati poljoprivrednu delatnost suprotno odredbama ovog člana.

Član 23

Gajenje, zaštita i korišćenje šuma vrši se u skladu sa Zakonom o šumama, propisima donetim na osnovu tog zakona, čl. 18. i 35. Zakona, Uredbom i ovim pravilnikom.

Gazdovanje šumama u državnoj svojini sprovodi se prema planu razvoja Limskog šumskog područja, osnovama gazdovanja, godišnjim planovima gazdovanja šumama i izvođačkim projektima.

Gazdovanje šumama sopstvenika za koje se ne donose osnove gazdovanja vrši se na osnovu programa gazdovanja i godišnjih planova gazdovanja.

Na području Predela izuzetnih odlika, Upravljač je korisnik šuma u državnoj svojini kojima gazduje u okviru gazdinskih jedinica (G.J.): G.J. „Crni vrh - kamena gora” i G.J. „Rađenovac - Strugovi”.

Član 24

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II stepena zabranjena je: čista seča šuma koja nije planirana kao redovan vid obnavljanja šuma; seča koja nije u skladu sa planovima gazdovanja šumama i seča stabala zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta drveća.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II stepena dozvoljeno je ograničeno: gazdovanje šumama i šumskim zemljištem utvrđenim u planovima i osnovama gazdovanja šumama kojima se obezbeđuje umereno povećanje površina pod šumskim ekosistemima i poboljšanje njihovog sastava, strukture i zdravstvenog stanja, očuvanje raznovrsnosti i izvornosti drveća, žbunja i ostalih biljnih i životinjskih vrsta u šumskim sastojinama; izvođenje hitnih radova u okviru sanacije vetroloma, vetroizvala, požara, prenamnoženja štetnih organizama i drugo uz uslove zaštite prirode.

Član 25

Korišćenje, zaštita i uređenje voda i zaštita od štetnog dejstva voda vrše se na osnovu Zakona o vodama („Službeni glasnik RS”, broj 31/10), propisa donetih na osnovu tog zakona, Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda („Službeni glasnik RS”, broj 128/14), Uredbe i ovog pravilnika.

Predeo izuzetnih odlika pripada vodnom području Sava.

Javno preduzeće za upravljanje vodama „Srbijavode” donosi planove i godišnje programe upravljanja vodama, vodi registre zaštićenih oblasti i katastre vodnih objekata na vodnom području iz stava 2. ovog člana.

Na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II stepena zabranjeni su: promena namene vodnog zemljišta; kaptiranje izvora; izgradnja vodozahvata i bušotina za potrebe pojedinačnih domaćinstava.

Član 26

Planovi upravljanja vodama usklađuju se sa Uredbom i Planom upravljanja Predela izuzetnih odlika.

Upravljač i JP „Srbijavode” sarađuju u stvarima od zajedničkog interesa za upravljanje Predelom izuzetnih odlika i vodnim područjem, posebno na usklađivanju dokumenata iz stava 1. ovog člana.

JP „Srbijavode” stavlja na uvid podatke iz registra zaštićenih oblasti i katastra vodnih objekata i druge podatke od interesa za zaštitu i korišćenje voda na području Predela izuzetnih odlika koje vodi na osnovu zakonskih ovlašćenja.

Član 27

Eksploracija mineralnih sirovina vrši se u skladu sa Zakonom o rudarstvu i geološkim istraživanjima („Službeni glasnik RS”, broj 88/11), propisima donetim na osnovu tog zakona, Uredbom i ovim pravilnikom.

V LOV I RIBOLOV

Član 28

Na području Predela izuzetnih odlika, na prostoru režima II stepena zaštite zabranjena je upotreba nedozvoljenih sredstava za lov ribe (npr. kreč, eksploziv, struja, mreže i dr.).

Na području Predela izuzetnih odlika, na prostoru režima III stepena zaštite ograničava se lov za potrebe postizanja i održavanja optimalne brojnosti i zdravstvenog stanja populacija lovnih vrsta.

Korisnik lovišta na zaštićenom području je lovačko udruženje „Prijepolje” iz Prijepolja.

Član 29

Zaštita i korišćenje faune riba na području Predela izuzetnih odlika vrši se u skladu sa Zakonom o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda, propisima donetim na osnovu tog zakona, Uredbom i ovim pravilnikom.

Ribolovne vode na prostoru Predela izuzetnih odlika pripadaju Ribarskom području „Srbija jugo-zapad” (u daljem tekstu: Ribarsko područje).

Član 30

Upravilač može, na osnovu ukazane potrebe i dozvole Ministarstva i u skladu sa programom upravljanja Ribarskim područjem izmeniti odnosno pooštiti režim ribolova i drugačije odrediti period lovostaja za određene vrste riba.

Član 31

Upravilač, u skladu sa zakonom, izdaje odnosno distribuira/prodaje godišnje, dnevne i višednevne dozvole (najviše do sedam dana) za rekreativni ribolov.

VI SPORT, REKREACIJA I TURIZAM

Član 32

Na području Predela izuzetnih odlika dozvoljeno je organizovanje sportskih takmičenja i aktivnosti rekreacije, uz uslove zaštite prirode koje izdaje Zavod za zaštitu prirode (u daljem tekstu: Zavod) i saglasnost Upravilača.

Za takmičenja iz stava 1. ovog organizator pribavlja odobrenje Upravilača i plaća naknadu u skladu sa posebnim aktom koji donosi Upravilač.

Organizator je dužan da takmičenje prijavi Upravilaču najmanje 30 dana pre dana planiranog za njegov početak.

Za planirane sportske aktivnosti kod kojih se osnovano prepostavlja mogućnost uticaja na prirodne vrednosti Predela izuzetnih odlika i kvalitet životne sredine organizator, na osnovu obaveštenja Upravljača pribavlja uslove zaštite prirode koje izdaje Zavod.

Zabranjeno je organizovanje takmičenja bez odobrenja Upravljača i protivno uslovima datim u odobrenju.

Član 33

Na području Predela izuzetnih odlika pravna i fizička lica mogu obavljati delatnost turizma i ugostiteljstva, odnosno organizovati turistička putovanja i turističku posetu i pružati usluge smeštaja, ishrane i pića u skladu sa Zakonom o turizmu („Službeni glasnik RS”, br. 36/09 i 88/10), propisima donetim na osnovu tog zakona, Zakonom, Uredbom i ovim pravilnikom.

Član 34

Turističke grupe i pojedinci mogu u pratnji čuvara ili drugog ovlašćenog lica Upravljača posećivati i razgledati lokalitete i površine na kojima je utvrđen režim zaštite II stepena, iz obrazovnih, rekreativnih i opštekulturnih razloga i potreba.

Upravljač može za zainteresovane turističke grupe organizovati obilazak drugih delova područja Predela izuzetnih odlika.

Nameravane posete odnosno obilazak iz st. 1. i 2. ovog člana prijavljuju se Upravljaču najmanje 24 časa ranije.

Upravljač će izraditi i doneti program prezentacije Predela izuzetnih odlika kojim će bliže urediti dopušten način i mesta posećivanja, istovremeni broj posetilaca na pojedinim mestima i druga pitanja od značaja za razgledanje Predela izuzetnih odlika i upoznavanje njegovih vrednosti, a posebno način prezentacije vrednosti u okviru aktivnosti ekoturizma.

Član 35

Za obavljanje delatnosti turizma i ugostiteljstva iz člana 33. i za usluge Upravljača iz člana 34. ovog pravilnika plaća se naknada u skladu sa posebnim aktom Upravljača.

VII IZGRADNJA OBJEKATA I UREĐENJE PROSTORA

Član 36

Na području Predela izuzetnih odlika na kojem je utvrđen II stepen zaštite ograničavaju se izgradnja stambenih i ekonomskih objekata uz uslove zaštite prirode.

Planirane radove na izgradnji objekata, nosilac radova odnosno investitor (u daljem tekstu: Investitor) dužan je da pismeno prijavi Upravljaču, shodnu članu 57. stav 5. Zakona.

Prijava iz stava 2. ovog člana sadrži osnovne podatke o Investitoru, vrsti i obimu planiranih radova, lokaciji i vlasništvu na nepokretnostima.

Upravljač će u roku ne dužem od 15 dana od dana podnošenja prijave dostaviti Investitoru pisano obaveštenje o tome da li su radovi Zakonom i Uredbom dozvoljeni, sa uputstvom šta dalje treba da radi kako bi pribavio akt o uslovima zaštite prirode, lokacijsku i građevinsku dozvolu.

Upravljač će od Investitora tražiti dopunu prijave ukoliko se na osnovu predočenih podataka ne može pružiti merodavno i kvalifikovano obaveštenje.

Investitor je dužan da jedan primerak prijave početka građenja objekta iz člana 148. Zakona o planiranju i izgradnji („Službeni glasnik RS”, br. 72/09, 81/09 - ispr., 64/10 - odluka US, 24/11, 121/12, 42/13 - odluka US, 50/13 - odluka US, 98/13 - odluka US, 132/14 i 145/14) dostavi i Upravljaču. Uz prijavu, u kojoj navodi planiranu dinamiku radova, Investitor prilaže akt o uslovima zaštite prirode i građevinsku dozvolu.

Za manje montažne objekte privremenog karaktera na zemljištu u javnoj svojini iz člana 146. Zakona o planiranju i izgradnji (kiosci, letnje i zimske bašte, tezge i drugi pokretni mobilijar, ploveća postrojenja, nadstrešnice, spomen obeležja i dr.), čije postavljanje i uklanjanje obezbeđuje i uređuje lokalna samouprava, potrebna je saglasnost Upravljača.

Zabranjeno je radove na izgradnji objekata i uređenju prostora izvoditi odnosno obavljati bez prijave iz stava 2. ovog člana, a montažne objekte iz stava 7. postavljati bez saglasnosti Upravljača.

Član 37

Na osnovu odredbi Zakona o planiranju i izgradnji koje se odnose na objekte i radove za koje se ne izdaje građevinska dozvola i na osnovu akta kojim Vlada shodno članu 35. stav 11. Zakona bliže propisuje režime zaštite, postupak i način njihovog određivanja i objekte, radove i aktivnosti koji su zabranjeni ili ograničeni, Upravljač će utvrditi i na pogodan način objaviti spisak radova na izgradnji objekata i uređenju prostora koje Investitor nije dužan da prijavi Upravljaču.

VIII ODRŽAVANJE ČISTOĆE I UPRAVLJANJE OTPADOM

Član 38

Održavanje čistoće i upravljanje otpadom na području Predela izuzetnih odlika vrši se u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom („Službeni glasnik RS”, br. 36/09 i 88/10), propisima donetim na osnovu tog zakona, drugim zakonima i propisima koji se odnose na otpadne materije, Uredbom i ovim pravilnikom.

Na području Predela izuzetnih odlika zabranjeno je formiranje deponija za komunalni i industrijski otpad i bacanje otpada.

Na području Predela izuzetnih odlika, na površinama pod režimom zaštite II stepena, zabranjeno je slobodno ispuštanje otpadnih voda u vodotoke.

Član 39

Svako je dužan da sakuplja i odlaže otpatke koje stvara, na mestima koja su posebno uređena, odnosno opremljena i prema potrebi, obeležena za te namene.

Upravljač će postaviti odgovarajuću opremu, odnosno kante, korpe ili kese za privremeno odlaganje čvrstih otpadaka na mestima koja su predmet posete i organizovati njihovo pražnjenje i odvoženje izvan područja Predela izuzetnih odlika.

IX OBELEŽAVANJE I POSTAVLJANJE OZNAKA, FOTOGRAFISANJE I SNIMANJE FILMOVA

Član 40

Upravljač u roku utvrđenom Uredbom i na način propisan odgovarajućim podzakonskim aktom obeležava Predeo izuzetnih odlika kao zaštićeno područje tablama propisanog izgleda, a granice Predela izuzetnih odlika obeležava propisanim oznakama.

Upravljač odgovarajućim tablama obeležava mesta i objekte gde je pristup i boravak zabranjen ili ograničen.

Upravljač postavlja table, odnosno druge oznake sa informacijama o pravilima unutrašnjeg reda.

Upravljač postavlja i druge table i oznake od značaja za sprovođenje režima zaštite i prezentaciju vrednosti Predela izuzetnih odlika.

Zabranjeno je oštećivanje ili uništavanje i uklanjanje tabli i natpisa na tablama i drugih oznaka iz ovog člana, kao i njihovo zaklanjanje, odnosno maskiranje drugim objektima.

Na području Predela izuzetnih odlika, na površinama pod režimom zaštite II stepena, zabranjeno je postavljanje tabli i drugih obaveštenja na stablima.

Član 41

Na području Predela izuzetnih odlika nije dozvoljeno postavljanje informativnih tabli sa nazivima pravnih i fizičkih lica i reklamnih i drugih panoa.

Član 42

Fotografisanje i snimanje tonskih i video zapisa i filmova na području Predela izuzetnih odlika dozvoljeno je.

Za radnje iz stava 1. ovog člana potrebno je pribaviti saglasnost Upravljača.

Radi pribavljanja saglasnosti iz stava 2. ovog člana, organizator snimanja, odnosno zainteresovano lice prijavljuje planirane aktivnosti snimanja Upravljaču koji je dužan da saglasnost izda u roku ne dužem od 15 dana.

Za aktivnosti fotografisanja i snimanja zainteresovano lice će prema potrebi i obaveštenju Upravljača pribaviti akt o uslovima zaštite prirode koje izdaje Zavod.

Upravljač može privremeno ili trajno uskratiti saglasnost ukoliko je indikovan značajan nepovoljan uticaj na prirodne vrednosti.

Fizičko ili pravno lice koje obavlja ili za čiji račun se obavlja snimanje fotografija, tonskih i video zapisa i filmova koji se publikuju, odnosno prikazuju javnosti, dužno je da jedan primerak snimljenog materijala dostavi Upravljaču.

X ISTRAŽIVAČKI I OBRAZOVNI RAD

Član 43

Na području Predela izuzetnih odlika mogu se obavljati naučnoistraživačke i obrazovne aktivnosti.

Naučno istraživanje iz stava 1. ovog člana dopušteno je obavljati na način da se ne izazovu značajne nepovoljne promene ili uniše prirodne vrednosti, kao i da se ne zagadi životna sredina.

Član 44

Za istraživanja koja mogu imati uticaj na vrednosti i obeležja Predela izuzetnih odlika i za koja je u smislu člana 57. st. 3. i 4. Zakona neophodno pribaviti akt o uslovima zaštite prirode, nosilac istraživanja pribavlja saglasnost Upravljača.

Da bi pribavio saglasnost iz stav 1. ovog člana, nosilac istraživanja prijavljuje Upravljaču planirane istraživačke radove i aktivnosti.

Prijava istraživanja sadrži merodavne podatke o vrsti, cilju, sadržaju, lokaciji, vremenu trajanja, metodama, sredstvima, opremi i alatima, rukovodiocu i učesnicima istraživanja. U prijavi se mogu navesti i usluge, odnosno pomoć koja se traži od Upravljača.

Uz prijavu istraživanja prilaže se akt o uslovima zaštite prirode.

Uz prijavu istraživanja prilaže se i dozvola Ministarstva, kada se radi o istraživanjima strogo zaštićenih i zaštićenih vrsta i drugim istraživanjima za čije izvođenje je propisana obaveza pribavljanja dozvole nadležnog organa.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana, koju upravljač izdaje u roku ne dužem od sedam dana od dana prijema prijave, sadrži uputstvo o primeni uslova i mera zaštite prirode i pravila unutrašnjeg reda, posebne uslove, ako ih ima, u vezi mesta, vremena i načina izvođenja radova, obezbeđenja pratnje čuvara ili drugog lica, kao i mogućnost i uslove pružanja traženih usluga.

Zabranjeno je istraživanja iz stava 1. ovog člana započeti ili izvoditi bez pribavljene saglasnosti Upravljača.

Član 45

Upravljač može u postupku izdavanja saglasnosti odrediti drugo vreme od onog koje je navedeno u prijavi ako oceni da postoji rizik po prirodne vrednosti, bezbednost i zdravlje ljudi, o čemu obaveštava podnosioca prijave pre izdavanja saglasnosti.

Upravljač iz razloga navedenih u stavu 1. ovog člana ili nepoštovanja propisanih uslova može pismeno naložiti prekid istraživačkih radova i aktivnosti.

Član 46

Obrazovne aktivnosti na području Predela izuzetnih odlika, kao što su škola u prirodi, terenska nastava i seminari i stručne ekskurzije potrebno je blagovremeno pismeno prijaviti Upravljaču.

Aktivnosti iz stava 1. ovog člana ne mogu započeti pre nego što Upravljač potvrди prijem prijave tih aktivnosti. Prijava nameravanih obrazovnih aktivnosti mora sadržati relevantne podatke o vrsti, cilju, sadržaju, vremenu trajanja, organizatoru i broju učesnika. U prijavi se mogu navesti i usluge odnosno pomoći koja se očekuje od Upravljača.

Upravljač će odmah, a najkasnije u roku od dva dana pismeno potvrditi prijem prijave obrazovnih aktivnosti i obavestiti podnosioca prijave o posebnim uslovima zaštite prirode i životne sredine prilikom obavljanja aktivnosti, ako ih ima, kao i o mogućnostima i uslovima pružanja traženih usluga ili pomoći.

Član 47

U roku od 15 dana po završetku terenskih istraživačkih radova i obrazovnih aktivnosti, nosilac istraživanja, odnosno organizator obrazovnih aktivnosti dužan je da Upravljaču dostavi kratak izveštaj o toku i glavnim rezultatima sprovedenih istraživanja i obrazovnih aktivnosti.

O završetku elaborata, odnosno publikovanju rezultata o izvršenim istraživanjima nosilac istraživanja dužan je da obavesti Upravljača u roku od 15 dana kao i da taj elaborat ili publikovani rad dostavi Upravljaču.

Onome ko blagovremeno ne podnese izveštaj iz stava 1., odnosno ne dostavi obaveštenje i elaborat ili rad iz stava 2. ovog člana, Upravljač može uskratiti saglasnost za naredna istraživanja, odnosno obaveštenje i usluge za obavljanje obrazovnih aktivnosti.

XI ČUVARSKA SLUŽBA

Član 48

Sprovođenje pravila unutrašnjeg reda obezbeđuje i neposredni nadzor na području Predela izuzetnih odlika vrši čuvarska služba Šumskog gazdinstva „Prijepolje“ Prijepolje, Šumska uprava Prijepolje.

Čuvarsку službu čine, odnosno poslove čuvarske službe u svojstvu lica sa zakonskim ovlašćenjima i obavezama neposredno obavljaju čuvari i rukovodilac čuvarske službe.

Čuvar može istovremeno obavljati i poslove čuvara šuma, lovočuvara ili ribočuvara, a Rukovodilac i druge poslove u okviru radnog mesta i stručne spreme kojom raspolaže.

Čuvar je za svoj posao u čuvarskoj službi neposredno odgovoran Rukovodiocu, a Rukovodilac je za svoj posao u čuvarskoj službi neposredno odgovoran šefu Šumske uprave Prijepolje.

Broj čuvara utvrđuje JP „Srbijašume“ aktom o sistematizaciji poslova i radnih mesta, a vrsta i obim konkretnih poslova koje čuvar obavlja utvrđuje se ugovorom o radu ili drugim pojedinačnim aktom, u skladu sa zakonom.

Član 49

Za vreme službe, čuvar nosi službenu odeću, odnosno uniformu čuvara zaštićenog područja, shodno Pravilniku o službenoj odeći čuvara zaštićenog područja („Službeni glasnik RS”, broj 117/2014) na kojoj je znak zaštite prirode, znak zaštićenog područja i/ili znak upravljača i identifikaciona pločica.

Uniforma se ne može koristiti u kombinaciji sa civilnom odećom.

Član 50

Čuvar za vreme službe može nositi oružje kojim je naoružan.

Vrstu, uslove i pravila nošenja i upotrebe i način čuvanja oružja utvrđuje Upravljač u skladu sa zakonom.

Član 51

Čuvar poseduju službenu legitimaciju kojom dokazuje identitet, status službenog lica i ovlašćenja u skladu sa Zakonom.

Čuvar je dužan da u vršenju odgovarajućih službenih radnji prethodno pokaže službenu legitimaciju.

Službenu legitimaciju čuvaru izdaje Upravljač na obrascu koji propisuje Ministar (Pravilnik o obrascu službene legitimacije čuvara zaštićenog područja, „Službeni glasnik RS”, broj 117/14).

O izdatim legitimacijama Upravljač vodi evidenciju.

Čuvar koji je prestao da vrši čuvarsку službu, dužan je da službenu legitimaciju u roku od tri dana od dana prestanka službe vrati Upravljaču, koju će Upravljač odmah poništiti i tu činjenicu uneti u evidenciju iz stava 4. ovog člana.

U slučaju gubitka ili nestanka službene legitimacije čuvar je dužan da o ovome odmah obavesti Upravljača.

Izgubljena ili nestala legitimacija briše se iz evidencije o izdatim legitimacijama, a čuvaru se izdaje nova legitimacija.

Član 52

Rad čuvarske službe organizuje se na terenu tako što čuvar vrši neposredni nadzor i kontroliše sprovođenje pravila unutrašnjeg reda na jednom čuvarskom rejonu.

Čuvarski rejon u smislu ovog pravilnika, čini gazdinska jedinica ili deo gazdinske jedinice.

Čuvar je odgovoran za unutrašnji red u rejonu za koji je zadužen.

Član 53

U vršenju čuvarske službe, dužnost čuvara je da:

- 1) prati odnosno nadgleda kretanje i aktivnosti Posetilaca i drugih Korisnika,
- 2) prati stanje biljnih i životinjskih vrsta i drugih vrednosti Predela izuzetnih odlika i vodi evidenciju o njima,
- 3) pruža podatke, pomoć i usluge Posetiocima pri obilasku i razgledanju Predela izuzetnih odlika,
- 4) prati i pruža druge potrebne usluge organizatorima i učesnicima naučnih i drugih istraživanja i obrazovnih aktivnosti,
- 5) sarađuje sa Nadležnim inspektorom i obaveštava o stvarima iz njegove nadležnosti,
- 6) sarađuje se organom unutrašnjih poslova i prema ukazanoj potrebi traži njegovu pomoć,
- 7) sastavlja zapisnik, obaveštava Rukovodioca i šefa Šumske uprave i obavlja druge ovde nespomenute poslove, u skladu sa zakonom i aktom Upravljača,
- 8) obaveštava drugi nadležni organ o izvršenju zabranjenih odnosno protivpravnih radnji koje su regulisane propisima iz nadležnosti tog organa i o njihovim izvršiocima ukoliko su poznati.

Član 54

Kada čuvar utvrdi ili osnovano prepostavi da je Posetilac, odnosno Korisnik zaštićenog područja učinio radnju suprotno pravilima unutrašnjeg reda ili merama zaštite prirode propisanim u skladu sa zakonom, ovlašćen je da:

- 1) legitimiše lice zatečeno u vršenju nedozvoljenih radnji, a lice zatečeno bez ličnih isprava čiji mu identitet nije poznat, privede nadležnom organu unutrašnjih poslova,
- 2) zatraži da mu lice predovi/pokaže saglasnost, dozvolu, odobrenje, prijavu radova, ulaznicu ili drugi dokument kojim dokazuje status Korisnika odnosno Posetioca i neko od prava u vezi radova i aktivnosti koje obavlja,
- 3) izvrši pregled svih vrsta vozila i tovara,
- 4) izvrši svaki pregled, osim stanova i drugih prostorija za čiji je pregled potreban sudski nalog, a posebno pregled:
  - prtljaga i ličnih stvari,
  - ulova i sredstava za lov i ribolov,
  - alata i sredstava za sakupljanje biljaka i životinja,
- 5) privremeno oduzme predmete i sredstva kojima je izvršen prekršaj ili krivično delo i predmete koji su nastali ili pribavljeni izvršenjem takvog dela, uključujući delove i primerke živog i neživog sveta, kao i da ove predmete, bez odlaganja, preda upravljaču zaštićenog područja radi čuvanja,
- 6) zatraži uspostavljanje prethodnog stanja, odnosno naredi mere za sprečavanje i uklanjanje štetnih posledica, a posebno:

- privremeno zabrani radove i aktivnosti koje se obavljaju bez propisanih saglasnosti ili odobrenja, kao što su naučna i druga istraživanja, obrazovne i sportske aktivnosti i sl.,
- zabrani na licu mesta radove i aktivnosti koje se obavljaju protivno odredbama ovog pravilnika i pravilima protivpožarne zaštite,
- naredi puštanje na slobodu, odnosno vraćanje u prirodu zdravih i nepovređenih primeraka životinja, ukoliko je to za njih bezbedno.

Član 55

Kada utvrdi radnju učinjenu suprotno pravilima unutrašnjeg reda ili merama zaštite prirode propisanim u skladu sa zakonom, čuvar sastavlja zapisnik.

Sadržaj zapisnika ili opis koji se unosi u zapisnik je saopštavanje onog što je zatečeno, nađeno, utvrđeno ili na drugi način pribavljen i konstatovano.

U sadržaj se obavezno unose:

- podaci o izvršiocima nedozvoljene radnji, a ako je izvršilac nepoznat to se konstatiše uz osnovanu pretpostavku o mogućem izvršiocu,
- način i vreme izvršenja radnje, sredstva i alati kojima je radnja izvršena,
- podaci o svedocima i drugim raspoloživim dokazima ako postoje,
- nastala šteta, dokumentovana što preciznijim podacima i po mogućству fotografijom,
- podaci o oduzetim predmetima i sredstvima iz tačke 5) člana 54.

Zapisnik je sastavljen u onolikom broju primeraka koliko zahteva konkretna situacija, a ako je kontroli prisutna neka druga zainteresovana strana, jedan primerak zapisnika uručuje se i njoj.

Upravljač će propisati obrazac zapisnika iz ovog člana.

Član 56

O privremeno oduzetim predmetima iz člana 54. čuvar izdaje potvrdu sa tačnim podacima o vrsti i količini.

Upravljač obezbeđuje uslove za održavanje i čuvanje privremeno oduzetih predmeta, i preuzima radnje za dalje postupanje za primercima oduzeti i nađenih životinjskih ili biljnih vrsta, minerala, kristalnih tvorevina, fosilnih ostataka i artefakata, uključujući njihovo zbrinjavanje dok se stvar ne reši.

O privremeno oduzetim predmetima Upravljač vodi evidenciju sa podacima o vrsti količini, razlogu privremnog oduzimanja, licu kome su predmeti privremeno oduzeti i čuvaru koji je predmete privremeno oduzeo.

Član 57

Čuvar u vršenju službe postupa stručno, autorativno i odgovorno, u skladu sa ovlašćenjima koja ima, vodeći posebno računa o ugledu Upravljača.

Čuvar vodi dnevnik, odnosno evidenciju dnevnih aktivnosti, čiji sadržaj propisuje Upravljač.

Član 58

Čuvar polaže stručni ispit u skladu sa programom koji propisuje ministar.

Upravljač sam organizuje ili na drugi način obezbeđuje obuku, stručno usavršavanje i proveru znanja i veština čuvara.

Član 59

Čuvar je opremljen i radnom odećom, sredstvima veze i prevoza, potrebnim aparatima i instrumentima i alatom, u skladu sa posebnim aktom Upravljača.

Član 60

Na osnovu zapisnika i obaveštenja čuvara o učinjenoj zabranjenoj odnosno protivpravnoj radnji, Upravljač shodno stečenim okolnostima, vrsti dela i statusu počinioца podnosi odgovarajuću prijavu ili zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

XII PROTIVPOŽARNA ZAŠTITA

Član 61

Na području Predela izuzetnih odlika planiraju se i sprovode mere zaštite od požara u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara („Službeni glasnik RS”, broj 111/09 i 20/15), Zakonom o šumama i propisima donetim na osnovu tih zakona, planom upravljanja Predela izuzetnih odlika i planovima zaštite od požara.

Upravljač donosi plan zaštite od požara za područje Predela izuzetnih odlika shodno članu 47. Zakona o zaštiti od požara i odredbama Uredbe o razvrstavanju objekata, delatnosti i zemljišta u kategorije ugroženosti od požara („Službeni glasnik RS”, broj 76/10).

JP „Srbijašume” u skladu sa Zakonom o šumama donosi planove zaštite šuma od požara za Limsko šumsko područje kome pripada područje Predela izuzetnih odlika.

Planom i programom upravljanja Predela izuzetnih odlika utvrđuju se prioritetni, odnosno godišnji operativni zadaci protivpožarne zaštite.

Upravljač će na pogodan način objaviti odnosno javno istaknuti izvode iz planova zaštite od požara, sa osnovnim pravilima protivpožarne zaštite i postaviti odgovarajuće oznake na terenu.

XIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 62

Nadzor nad primenom ovog pravilnika vrši Ministarstvo.

Član 63

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva.